

Charlottegården som kompetencecenter for børn med opmærksomhedsvanskeligheder og urolig adfærd

Evaluering og status 2003/2004

Evaluering af kompetencecenterfunktionen på Charlotttegården 2003/04.

Som et led i mønsterbrydnings projekter på de Københavnske skoler, blev der i skoleåret 2003/2004 tildelt skolen i Charlotttegården timer til at oprette et kompetencecenter, som skulle yde støtte og vejledning til distriktsskolerne omkring urolige og uopmærksomme børn. Timetildelingen svarede ca. til en fuldtidsstilling. Kompetencecentret blev oprettet med to funktioner, en udadgående vejleder/rådgivnings funktion, primært rettet mod distriktsskolerne, omkring urolige og uopmærksomme børn, samt et kursus om DAMP og specialpædagogik. Aftsafdelingen har været direkte involveret i begge funktioner.

Målsætning

Formålet har været at støtte distriktsskolernes indsats ifht. de børn som havde særlige vanskeligheder med koncentration og opmærksomhed. Hjælpen har fundet sted i form af faglig sparring, pædagogisk rådgivning og vejledning, samt hjælp til udarbejdelse af individuelle handleplaner. Der har derudover været tilbudt en kursusrække, med undervisning i hvad DAMP kan forstås som, hvordan man kan lave en pædagogik, der imødekommer de vanskeligheder, som urolige børn har, samt udfærdigelse af pædagogiske handleplaner.

Opstart

I juni 2003 blev timerne til kompetencecentret udmeldt og i august 2003 gik arbejdet i gang med at finde de lærere, som skulle tilknyttes kompetencecentret samt beskrive kompetencecentrets funktion og målgruppe. Der blev også lavet en procedure og vejledning (se bilag 3) for hvordan man kunne få støtte fra kompetencecentret, samt hvordan samarbejdet med aftsafdelingen skulle foregå. De første udadgående forløb startede i november 2003 og kurset startede op i januar 2004.

Fire personer fra Charlotttegården har varetaget den udadgående vejledning, det har drejet som om tre lærere og viceskoleinspektøren. Ledelsen på Charlotttegården har koordineret arbejdet omkring afholdelse af kursus. Martin Wohlers har varetaget den koordinerende funktion mellem aftsafdelingen og skolen, samt varetaget supervision, rådgivning og faglige diskussioner med det udadgående team. Bodil Bech og Martin Wohlers har forestået første del af undervisningen på kurset, omkring urolige og uopmærksomme børn, (se bilag 2).

Det udadgående team fik 3 timers undervisning i rådgivning og supervision af psykolog Kurt Mariager fra aftsafdelingen, inden de udadgående forløb startede. Således blev gruppen indført i de grundlæggende problemstillinger omkring rådgivning og supervision, samt udarbejdelse af faglige kontrakter, idet alle udadgående forløb skulle være kontraktstyrede, via skriftlige kontrakter, (se bilag 1).

Det udadgående team brugte, i startfasen, en del tid på at drøfte, konkrete og generelle forhold omkring rådgivning og vejledning af lærere, primært på baggrund af erfaringer, som den koordinerende psykolog fra aftsafdelingen havde gjort sig, gennem tre års arbejde med netop disse problemstillinger.

Da lærerne ikke havde den store erfaring i ekstern rådgivning og vejledning til andre lærere, blev det besluttet at der skulle være to personer på alle forløb. Dette har givet mulighed for direkte kollegial sparring og har betydet større sikkerhed i observation og tilbagemelding til distriktsskolernes lærere. Det har betydet et timeforbrug på mellem 35 og 50 timer for hvert forløb, et omfang som har givet nogle kvalitativt gode forløb. Der har ikke været så stort behov for ekstern supervision til de udadgående lærere, da de har haft hinanden som faglig støtte. Lærerne har oplevet en tryghed ved at have en kollega ved siden af, som de hele tiden har kunnet vende de faglige problemstillinger med og som har været inde omkring samme klasse og samme barn/børn/lærere.

Konkrete forløb.

Ved skoleårets afslutning kunne der laves følgende liste over skoler der har modtaget vejledning:

Kirkebjerg skole – 4 elever 3. og 4. klasse
Engskolen – 1 elev – 3. klasse
Holberg skolen – 4 elever – 3.-4.-5. klasse
Nyboder skole – 1 elev – 6. Klasse
Kirsebærhavens skole – 1 elev – 2. klasse
Husum skole – 2 elever 1. og 4. klasse
Korsager skole – 1 elev – BH. klasse
Vigerslev skole – 1 elev – BH klasse
Zahles skole – 1 elev 4. klasse

I alt drejer det sig om 16 elever – 12 drenge og 4 piger.

Der har været vejledt omkring følgende temaer:

- Kollegial vejledning
- Samarbejde mellem AKT team og lærerteam
- Vejledning af AKT team. Opkvalificering omkring DAMP.
- Pædagogiske strategier ifht opmærksomhedsproblemer, sociale færdigheder og konfliktløsning og deres udmøntning i praksis.
- Pædagogisk strategier ifht elevers motoriske uro, visuelle perception og læringsstile.
- Udarbejdelse af individuelle pædagogiske handleplaner.
- Fokus på rimelige krav til en elev med opmærksomhedsvanskeligheder.

Kursusforløbet

Der har været ca. 25 deltagere i kursus forløbet, de samme har deltaget i alle 5 kursusgange. Hver kursusgang har haft en varighed af 3 timer. Der har ifølge kursisterne været en god blanding af teori og praksis. Der har været en væsentlig større søgning til kurset end der har været pladser, der har således ikke været mulighed for at tilgodese alle ansøgere i første omgang og ikke tid nok til at dublere kurset. Det har været et problem for nogle skoler at kursusdagene var de samme (onsdage), da det kolliderede med pædagogisk råds møder på disse skoler.

Afsluttende evaluering, internt i kompetencecentret

Rådgiverne/udadgående lærere

Ved skoleårets afslutning blev hele forløbet evalueret sammen med den koordinerende psykolog fra aftsafdelingen og de involverede lærere. Der blev udtrykt stor tilfredshed med arbejdet. Lærerne oplever at det er en stor styrke at man har været to om at gennemføre et forløb. Lærerne har oplevet stor personlig såvel som professionel tilfredshed. Lærerne er blevet bevidstgjort om egen praksis. Lærerne har opdaget en evne til hurtigt at skabe kontakt med de observerede børn og til at handle ifht disse og har i det hele taget følt sig mere kompetente end de havde forestillet sig. Der har således også været en positiv afsmittende effekt på egen praksis.

Skolerne

De udadgående lærere har følt sig godt modtaget på skolerne og oplevet et stort behov for hjælp. Der har været megen ros til Charlotttegårdens lærere og skolerne har været meget glade for den praktiske vejledning. Der har ligeledes været stor tilfredshed med den hurtige tilbagemelding og igangsættelse af forløb, hvilket har været oplevet som en kvalitet i sig selv. Der har været mange forløb med unge og nyuddannede lærere, hvor det kunne være en fordel at de samtidig deltager i kurset, hvilket kun nogle få har gjort. Mange lærere har ønsket opfølgingsmøder ca. en måned efter forløbets afslutning. Specialcentret/støttecentret har ikke alle steder været involveret og der har nogle steder manglet samarbejde mellem AKT team og specialcenter/støttecenter.

Forældrene

Forældrearbejdet er meget centralt, hvis forløbene skal føre til positive forandringer for skolen/klassen/barnet. Den lokale skolepsykolog spiller en meget central rolle i forhold til forældrearbejdet. Det er vigtigt at forældrene er orienteret om forløbet og hvilke forandringer det vil medføre for deres barn. I vejledningen omkring kompetencecentret er orienteringen af forældrene beskrevet som en opgave der påhviler skolen, lærerne i klassen eller den lokale skolepsykolog, hvilket i nogle tilfælde har ført til usikkerhed om hvem der konkret har opgaven med at orientere forældrene. Det er således vigtigt at forældrene er orienteret og involveret inden forløbets start og at de modtager tilbagemeldinger når forløbet slutter.

Kontrakten

Den formelle tilgang til forløbene og især udfærdigelse af kontrakter højner professionaliteten. Bistanden skal dog præciseres i opstartsfasen, således at det i den skriftlige kontrakt helt klart fremgår hvad der gives hjælp til og ikke mindst hvad der ikke gives hjælp til. Opgavefordelingen mellem kompetencecentrets lærere, de lokale lærere, den lokale psykolog og skolens ledelse skal være gennemdrøftet og aftalt i detaljer inden forløbet sættes i gang.(Bilag 1)

Den lokale psykolog

Det er vigtigt at den lokale psykolog deltager i evaluering og opfølgingsmøder. Det er vigtigt at den lokale psykolog holder sig orienteret om kompetencecentrets bistand, således at den lokale psykolog kan følge op på den bistand, der har været iværksat. Ligeledes har den lokale psykolog, som tidligere nævnt, en vigtig rolle ifht til forældrene. I vejledningen (bilag 3) beskrives hvordan de lokale skolepsykologer skal melde tilbage til amsafdelingen, og orientere om hvordan de enkelte forløb har været. Denne procedure har i vidt omfang ikke været fulgt og det må således drøftes hvordan denne tilbagemelding kan foregå fremover, da en tilbagemelding fra den lokale skolepsykolog er væsentlig for amsafdelingens arbejde med udviklingen af kompetencecentret.

Status

På nuværende tidspunkt ligger der allerede 5-6 forløb, der skal startes i skoleåret 04/05. Ud fra en opgørelse af tidsforbruget i de enkelte gennemførte forløb, er der foretaget en beregning af det gennemsnitlige tidsforbrug. Forløbene i det forgangne år har, for to lærere pr. forløb, haft et tidsforbrug mellem 35 og 50 timer. Ved et gennemsnitligt forbrug på ca. 30 timer pr. forløb, forventes det at der vil kunne gives hjælp til ca. 24 elever i skoleåret 04/05.

For at kunne bevare overblik over efterspørgsel af kompetencecenter bistand og styre forbrug af ressourcer, fastholdes den nuværende visitationsprocedure, således at anmodninger om kompetencecenter bistand fortsat skal sendes til amsafdelingen. Dette er med til at sikre at Charlotttegården ikke får opgaver, som ligger udenfor deres kompetenceområde. Visitationen skal således sikre at kompetencecenter bistanden bruges rigtigt og at der er overblik over forbrug af ressourcer.

Der opleves en voksende efterspørgsel på kompetencecenter bistand, hvilket kan nødvendiggøre en revurdering af den nuværende tildeling af ressourcer.

På amsafdelingens vegne
Souschef Birgitte Park
Skolepsykolog Martin Wohlers.